

Fodring af den islandske hest

Christine Brøkner, St. Hippolyt A/S Danmark

Mange nye hesteejere tror tilsyneladende, at den islandske hest kan leve på en sten, men det er ikke tilfældet. Rent faktisk har den islandske hest specielle fodringsbehov, som grunder i hestens oprindelse på Island. Dette betyder heldigvis ikke, at fodring af den islandske hest er mere besværligt eller markant anderledes end fodring af andre hesteracer. Men der er hensyn at tage, og disse hensyn relaterer sig især til mængderne og kvaliteten af foderet.

Mange danske hesteejere vil opleve, at deres heste på et eller andet tidspunkt udvikler kolik eller forfængenhed, og disse lidelser er da også dem, man oftest støder på hos den islandske hest. Kolik er symptomet på ophobning af gas eller forstoppelse i tarmen. Årsagen til forfængenhed er en forsurening af tyktarmen. I langt de fleste tilfælde er årsagen til begge lidelser fejlfodring, som typisk sker ved, at hesten overfodres med græs og får for lidt stråfoder. Men heldigvis kan både kolik og forfængenhed forebygges gennem praktiske tiltag i den daglige fodring.

Sammenlignet med Island indeholder danske græsmarker både mere energi og protein, da de fleste danske græssorter er forædlede til mælkeproduktion. Hesten bruger naturligt størstedelen af døgnet på at græsse, hvis den har muligheden. Om foråret og tidlig sommer, hvor græsproduktionen er størst, overfodres hesten let med græs med risiko for at få kolik eller blive forfæng.

For at undgå at hesten udvikler disse lidelser, skal overgangen fra staldfodring til sommergræsning være langsom. Det er meget individuelt fra hest til hest, hvor meget nyt græs den tåler, men start altid med at introducere hesten til den nye græsmark med 1-2 timer om dagen i minimum en måned. Resten af tiden skal hesten være på stald eller på jordfold og have fri adgang til hø, halm og mineralfoder. En god tommelfingerregel er altid at holde øje med hestens gødning. Den skal være grøn, tør og formet som runde pærer og ikke ligne kokasser. Er gødningen blød får hesten for meget frisk græs. For nogle heste lykkes det aldrig at græsse døgnet

rundt, fordi de foræder sig. Det ses f.eks. på gødningen, fedme eller hesten udvikler forfængenhed eller kolik. For sådanne heste kan det samlede græsindtag begrænses ved skiftevis at være et halvt døgn på græsmarken og et halvt døgn på jordfold. Man kan også forhindre, at hesten foræder sig ved at sørge for, at hesten ikke er sulten, når den lukkes på fold. Dette gøres ved at hente hesten fra marken og fodre med hø eller halm en eller flere gange dagligt. Dette vil også få gødningen til at blive fast og tør. Omvendt er det også en mulighed at omlægge græsmarken, så den er mere egnet til den islandske hest frem for, at hesten tilpasses græsmarkens egenskaber.

Et andet hyppigt problem er forstoppelse, som opstår hvis hesten introduceres for hurtigt til et nyt stråfoder. Lige som det er vigtigt at introducere hesten langsomt til forårsgræs, er det vigtigt, at den introduceres langsomt til groft stråfoder som f.eks. halm. Det særlige ved halm er, at det er meget svært fordøjeligt, og hvis tarmen ikke er vænnet til at nedbryde halm, kan den forstoppe. Forebyggelse af forstoppelse sker praktisk ved at fodre halm sammen med hø eller græs fra marken. Tarmfloraen, som nedbryder stråfoderet og dermed halm, arbejder mere effektivt, hvis halm fodres sammen med hø eller græs. Desuden er det vigtigt, at hestene altid har fri adgang til frisk vand enten i en spand eller fra en vandkop, som skal give 8-10 l vand pr. minut. Vand medvirker på samme måde som motion til, at foderet flytter sig gennem tarmsystemet og ikke ophobes.

Hesten har gennem millioner af år udviklet sig til at leve af græs, bær, buske og andre planter og bruger ca. 80% af døgnet på at søge føde for at få nok næringsstoffer. Hesten får rigeligt energi og protein på en dansk græsmark. Men hvis den også skal bruges til ridning eller andet brug og samtidig være sund og rask, så kræver det arealer med en betydelig større varieret vegetation for også at dække dens behov for vitaminer og mineraler. Sådanne forhold vil være meget sjældne i Danmark, og derfor er det nødvendigt at fodre hestene hver dag. Foderet inddeles i strå- og kraftfoder, hvor hø og halm er stråfoder og korn og kommercielle foderblandinger er kraftfoder. Da der ikke er græs-

vækst hele året i Danmark, er det nødvendigt at konservere græsset, så det kan bruges til foder hele vinteren. Til heste bruges primært tørret græs (hø) eller græs pakket i flere lag plastic, så det opbevares lufttæt (wrap-hø).

Hø er hestens grundfoder og bidrager med bl.a. fordøjelige fibre og protein, som hesten omsætter til energi, muskler og kropsfedt. Hø indeholder også ufordøjelige fibre, som har den vigtige funktion at stimulere mave og tarmbevægelser, så foderet flytter sig igennem systemet. Islandske heste har dagligt behov for minimum 3,5-5 kg hø.

Wrap-hø indeholder mere vand end tørt hø, og derfor skal hestene dagligt have ~~ca. 5-7,5 kg~~ wrap-hø. Det er dog værd at bemærke, at den kan æde op til 8 kg hø dagligt. Islandske heste har - sammenlignet med almindelige store hesteracer - en større kapacitet i tyktarm, som gør dem i stand til at udnytte stråfoder 10% bedre. Det er derfor vigtigt for at holde tarmsystemet i balance, at islandske heste altid får nok stråfoder. Hvis hesten bliver for fed af hø, kan det blandes med halm. På den måde forlænges hestens ædetid samtidig med, at den får

mindre energi. Halm indeholder hovedsageligt ufordøjelige fibre og bruges derfor mest som et energifattigt foder som giver meget beskæftigelse.

Korn er et energifoder, fordi det indeholder meget stivelse og skal derfor kun benyttes til heste som rides dagligt. Hesten har svært ved at fordøje stivelse fra hel eller valset byg og majs, hvilket kan gøre hesten syg. Havre i begrænsede mængder er derimod den mest sikre kornsort. Kommercielle kraftfodermidler bruges primært til at opfylde behov for vitaminer og mineraler og skal bruges som anvist af producenten.

De specielle egenskaber ved den islandske hest man særligt skal være opmærksom på, for at undgå fejlfodring er, at dens tarmsystem er tilpasset til at kunne udnytte fiberrigt græs. Derfor har hesten en meget veludviklet tyktarm, som holdes i balance med stråfoder og begrænset indtag af store mængder dansk sommergræs. Forebyggelse af kolik og forfangenhed sker derfor i den daglige håndtering af hesten under hensynstagen til disse specielle egenskaber.

Ny viden

1,5 kg tørstof
pr. 100 kg hest

Hesta Mix

... specialfoder til islandske heste og andre specialracer

HestaMix er baseret på urter og plantekim med et højt indhold af vitalstoffer. Mineraler og sporstoffer i organisk bundet form sikrer en høj optagelighed. Andre vitalstoffer sikrer en perfekt tarmflora, så alle næringsstoffer optages optimalt, og hestens egen vitaminsyntese understøttes.

HestaMix bruges året rundt for at opnå et stabilt niveau af mikronæringsstoffer i organismen. 750 g dagligt dækker basisbehovet hos heste i let ridning. Konkurrenceheste, avlshingste og -hopper samt "eksemheste" tildeles 1 kg dagligt eller Light/Classic.

MikroVital forebygger udtømmning af kroppens depoter i forbindelse med fældning, pelsskifte og lign.

HestaPlus serien (koncentrater af zink, kobber, selen m.fl.) sættes ind ved særlige problemer efter samråd med dyrlægen.

HESTA MIX
- ideelt basisfoder til islandske heste -

St. Hippolyt Danmark A/S · Øgelundvej 7 · Blåhøj · 7330 Brande
Tlf. 7020 5344 · Fax 7534 5311 · hippolyt@hippolyt.dk · www.hippolyt.dk

Irish Mash

... det særlige måltid

- ◆ Er velmagende - stimulerer appetitten og stabiliserer fordøjelsessystemet
- ◆ Erstatte det normale foder i perioder med sygdom eller rekonvalescens eller ved enkeltmåltider, efter hårdt arbejde, ved stævner, foderomlægning, fordøjelsesbesvær, ældre heste med tyggeproblemer o.s.v.

St. Hippolyt Danmark A/S · Øgelundvej 7 · Blåhøj · 7330 Brande
Tlf. 7020 5344 · Fax 7534 5311 · hippolyt@hippolyt.dk · www.hippolyt.dk